

VERSENYTANÁCS

Vj/117-076/2010.

NYILVÁNOS VÁLTOZAT!

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. R. I. ügyvéd (Réciczka White & Case LLP Ügyvédi Iroda) által képviselt **Magyar Telecom B.V.** (Amszterdam, Hollandia) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a szintén dr. R. I. ügyvéd által képviselt **FiberNet Hungary Tanácsadó Kft.** (Budapest) - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Magyar Telecom B.V. irányítást szerezzen a FiberNet Hungary Tanácsadó Kft. felett.

A Versenytanács kötelezettségként előírja a Magyar Telecom B.V. számára az alábbiakat:

- (1) Kérelmező köteles a Dunaweb Távközlési Kft. és a Marosnet Kft. között létrejött, ez utóbbi kábelhálózatán a Dunaweb Távközlési Kft. által nyújtott kábelnet szolgáltatás feltételeit rögzítő szerződés módosítása érdekében eljárni, melynek alapján a tranzakció zárását követő hat hónapon belül a szerződés [...] időtartamú helyett egy éves időtartamúvá válik, valamint ezzel egyidejűleg a kizárólagossági kikötés törlésre kerül. Kérelmező köteles a szerződésmódosítás megtörténtéről - a módosítástól számított 10 munkanapon belül - a Gazdasági Versenyhivatalat tájékoztatni.
- (2) Kérelmező köteles biztosítani, hogy Nógrádsipek és Pilismarót településeken az érintett WiFi-előfizetők számára a Gazdasági Versenyhivatal engedélyező határozatának meghozatalától számított három évig az Invitel-csoport mindenkori kínálatában megtalálható legalacsonyabb előfizetési díjakon és az adott hálózaton elérhető legjobb minőségben illetve sávszélességen nyújtja a szélessávú internet szolgáltatást. A Versenytanács kötelezi továbbá a kérelmezőt, hogy az előző kötelezettség teljesítésének igazolásaként félévente szolgáltatson adatot a Gazdasági Versenyhivatal számára az adott településekre irányadó WiFi előfizetési díjakról,

illetve az Invitel-csoport valamennyi előfizetőit figyelembe véve a legalacsonyabb internet előfizetési díjakról.

- (3) Amennyiben a Marosnet Kft-vel kötött szerződés módosítására az Invitel-csoporton kívül álló okokból az (1) bekezdésben jelzett határidőig nem kerülne sor, kérelmező köteles biztosítani, hogy Nagymaros településen az érintett kábelnet- és WiFi-előfizetők számára a Gazdasági Versenyhivatal engedélyező határozatának meghozatalától számított három évig az Invitel-csoport mindenkor kínálatában megtalálható legalacsonyabb előfizetési díjakon és az adott hálózaton elérhető legjobb minőségben illetve sávszélességen nyújtja a szélessávú internet szolgáltatást. A Versenytanács kötelezi továbbá a kérelmezőt, hogy az előző kötelezettség teljesítésének igazolásaként félévente szolgáltatson adatot a Gazdasági Versenyhivatal számára az adott településekre irányadó kábelnet és WiFi előfizetési díjakról, illetve az Invitel-csoport valamennyi előfizetőit figyelembe véve a legalacsonyabb internet előfizetési díjakról.

Kötelezi a Versenytanács a Magyar Telecom B.V.-t, hogy a határozat kézbesítésétől számított tíz munkanapon belül fizessen meg további 12.000.000,- Ft (tizenkétmillió forint) eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571 számú eljárási díjbevételi számlájára.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Bírósághoz címzett keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

1. A Magyar Telecom B.V. (a továbbiakban: kérelmező) 2010. november 19-én üzletrész adásvételi szerződést kötött az FN Cable Holdings B.V.-vel a FiberNet Hungary Tanácsadó Kft. (a továbbiakban: kérelmezett) törzstőkéjének 100%-át megtestesítő üzletrész megszerzésére. Az ugyancsak 2010. november 19-én létrejött eszköz-átruházási szerződés értelmében ugyanakkor a UPC Magyarország Kft. a kérelmezőtől mint eladótól megszerzi a kérelmezett vállalkozás-csoportjába tartozó vállalkozásoknak a szerződés mellékletében felsorolt – jellemzően, de nem kizárólagosan a kérelmező vállalkozás-csoportjának vezetékes távközlő hálózatával lefedett – településeken lévő hálózatait és az azokhoz kapcsolódó előfizetőket (a továbbiakban együttesen: UPC-hez kerülő

vállalkozásrész). A szerződéses konstrukció értelmében az üzletrész adásvételi szerződés hatályosulásával az eszköz-átruházási szerződés is lényegében azonnal életbe lép.

2. Kérelmező az 1. pont első mondata szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2010. november 24-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) engedélyét kérte. A kérelem az 1. pontban részletezett szerződéses konstrukciónak megfelelően csak a kérelmezett vállalkozás-csoportjának a UPC-hez kerülő vállalkozásrészeken kívüli vállalkozásrészeire vonatkozik. (A UPC említett vállalkozásrészek feletti irányításszerzését a Gazdasági Versenyhivatal a Vj-118/2010. sz. eljárásában vizsgálja.)
3. Az eljárásban a Tpv. 68. §-ának (4) bekezdése szerinti hiánypótlás elrendelésére nem került sor, így az ügyintézésre rendelkezésre álló határidő kezdőnapja a kérelem beérkezésének napja, azaz 2010. november 24.
4. Az ügyfelek a tranzakció engedélyezése iránti kérelmet más versenyhatósághoz nem nyújtottak be.

II.

Az összefonódás résztvevői

Kérelmező vállalkozás-csoportja

5. A kérelmező feletti – több, Magyarországon érdemi piaci tevékenységet nem folytató holding-társaságon keresztül – közvetett irányítást a Mid Europa Partners befektetési társaság gyakorolja, amely megközelítőleg 3,2 milliárd eurós kezelt vagyonával a közép- és kelet-európai régió egyik legnagyobb független magántőke befektetője. A társaság befektetési tevékenységének főbb célpontjai: telekommunikáció és média, egészségügy és gyógyszeripar, energia és közmű szektor, szállítmányozás és logisztika, gyártás és alapvető iparágak, egyéb szektorok.
6. A vállalkozás-csoport jelen tranzakció szempontjából releváns tagjai a kérelmező irányítása alatt álló Invitel Távközlési Zrt. (a továbbiakban: Invitel) és Invitel Technocom Kft. Ez utóbbi alapvetően a MOL Nyrt. számára nyújt elektronikus hírközlési szolgáltatásokat, míg az Invitel Magyarország második legnagyobb vezetékes szolgáltatója, mely a Hungarotel és a Pantel jogelőd társaságba történő beolvadásával, a jogelőd nevének megtartásával jött létre. Az Invitel a (saját hálózaton, illetve közvetítő

szolgáltatóként nyújtott) hagyományos telefon szolgáltatásokon túl szélessávú internet- és IPTV szolgáltatást is kínál lakossági előfizetőinek, valamint üzleti kommunikációs szolgáltatásokat a nem lakossági szegmensnek. Az Invitel jelen van továbbá – részben szabályozási kötelezettségei okán – az elektronikus hírközlés nagykereskedelmi és infrastrukturális piacain.

7. A kérelmező vállalkozás-csoportjának (a továbbiakban: Invitel-csoport) Tpv. 27. § (1) bekezdése szerinti szűkített nettó árbevétele 2009-ben a tizenötmilliárd forintot jelentősen meghaladta.

A kérelmezett vállalkozás-csoport

8. A kérelmezett vállalkozás egy holding szervezet, amely Magyarországon érdemi piaci tevékenységet nem végez.
9. A kérelmezett vállalkozás-csoport tagjai ezen kívül a FiberNet Kommunikációs Zrt. (a továbbiakban: Fibernet), valamint az irányítása alatt álló Dunaweb Távközlési Kft. (a továbbiakban: Dunaweb) és Donet-Info Kft. (a továbbiakban: Donet). A Fibernet több, mint 180 (elsősorban kisebb) településen üzemeltet különböző műszaki színvonalú kábelhálózatokat az országban meglehetősen szétszórta, melyeken kábeltelevíziós műsorjelelosztási-, illetve számos településen internet- és hangszolgáltatást is nyújt, elsődlegesen lakossági előfizetőknek. A Dunaweb kínálatában hasonló szolgáltatások találhatóak, ezeken kívül azonban WiFi internet hozzáférést is biztosít előfizetőinek. A Donet néhány kisebb településen nyújt lakossági ügyfeleknek kábeltv és kábelnet szolgáltatást.
10. A kérelmezett vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Fibernet-csoport) Tpv. 27. §-ának (1) bekezdése szerinti szűkített 2009. évi nettó árbevétele – a UPC-hez kerülő vállalkozásrészt figyelmen kívül hagyva – meghaladta az ötszázmillió forintot.

III.

A kérelmező álláspontja

A tranzakció

11. Kérelmező álláspontja szerint a bejelentett összefonódás eredményeként az Invitel-csoport nem szerez a Tpv. 24. § (1)-(2) bekezdése alapján irányítást a UPC-hez kerülő vállalkozásrészek vonatkozásában, mivel a jelen tranzakció GVH általi engedélyezését követően ezek lényegében azonnal a UPC Magyarország Kft. tulajdonába kerülnek.

Mindezekre tekintettel nem beszélhetünk e vonatkozásban az irányítás tartós megváltozásáról, amely a vállalkozások összefonódásának ellenőrzéséről szóló 139/2004. számú tanácsi rendelet és a GVH Versenytanácsának döntései alapján is az összefonódás fogalmi elemét képezi.

Érintett piacok jellemzése

12. Az összefonódás által tágabb értelemben érintett piac az elektronikus hírközlés piaca, amelyen belül meg kell különböztetni a kis- és nagykereskedelmi piacokat. Előbbi a végfelhasználóknak, utóbbi pedig a szolgáltatóknak nyújtott olyan infrastruktúrához vagy annak elemeihez nyújtott hozzáférést takar, amely a végfelhasználók eléréséhez szükséges. Ezen túl el lehet különíteni egymástól a vezetékes és vezeték nélküli, továbbá hang- és adat-jellegű szolgáltatásokat.
13. A vezetékes műsorelosztó hálózat kvázi monopolhelyzetből igazi versenypiacra nőtte ki magát. A kezdeti kábeles túlsúly a műholdas szolgáltatások indulásának hatására csökkent. Jelenleg a televíziós piac évente 1-2%-os növekedést képvisel, melynek jelentős része a műholdas üzletágakban és az IP-alapú televíziós üzletágakban realizálódik. A technológiák versenyét kiegészítette, hogy a kockázatos üzleti modellnek tekintett ráépítés is elindult az elmúlt két évben, nevezetesen a DigiTV kábelszolgáltatóként egyes területeken jelentős penetrációt volt képes elérni azzal, hogy átfedte a már kiépült kábeles területet.
14. A szélessávú internet szolgáltatás piacán hagyományosan erős a verseny az ADSL és a korszerűsített kábelhálózatokon kínált szélessávú internet szolgáltatók között. A kérelmező szerint ezt a versenyt tovább erősítette a mobil internet megjelenése, ami azonban nem minden szempontból versenyképes a helyhez kötött szolgáltatásokkal szemben, ezt a hátrányát viszont kellőképpen kompenzálja relatív alacsony ára és a mobilitás vonzó lehetősége. Ami a WiFi-hálózaton nyújtott szélessávú Internet szolgáltatást illeti, kérelmező azt nem tartja a vezetékes szélessávú Internet szolgáltatás helyettesítőjének, sőt azt inkább a mobil szélessávhoz hasonlatosnak véli.
15. A hagyományos hangszolgáltatás elsősorban a mobil hangszolgáltatás felé vesztíti előfizetőit.
16. A nagykereskedelmi szolgáltatások piacára (bérelt vonal, sötétszál, aléptímeny-bérlet) jellemző az utóbbi években, hogy a kábelszolgáltatók is egyre aktívabbak. Ennek oka leginkább az, hogy egyre nagyobb százalékban rendelkeznek optikai hálózattal, amely hálózatok lehetővé teszik, hogy az említett nagykereskedelmi szolgáltatásokat nyújtsák.

Versenyhatások

17. A szélessávú internet piacán a WiFi-szolgáltatást a felek elsődlegesen nem tekintik a távközlő-, illetve kábelhálózatokon nyújtott szolgáltatások helyettesítőjének, így álláspontjuk szerint a WiFi-hálózat és a vezetékes hálózat átfedése nem vet fel versenyjogi aggályokat. Még a WiFi és vezetékes szélessávú internet szolgáltatás esetleges helyettesíthetősége esetén sem látnak problémát, ugyanis a triple-play szempontjából meghatározó infrastruktúra-alapú versenyt ez sem érinti, hiszen a WiFi-hálózat kizárólag szélessávú Internet szolgáltatás nyújtására alkalmas. A triple-play szolgáltatások szempontjából továbbra is a vezetékes távközlési és kábelhálózatoknak van jelentőségük. Márpedig az összefonódás eredményeként ezek egyetlen település vonatkozásában sem kerülnek egy kézbe, az Invitel távközlési hálózata mellett párhuzamosan elérhető egy triple-play szolgáltatás nyújtására alkalmas független kábeltelevíziós hálózat is.
18. A két egymást követő tranzakcióból álló konstrukciónak megfelelően a WiFi-hálózaton kívül az Invitel-csoport és a Fibernet-csoport hálózatai nem kerülnek az összefonódás következtében egymással átfedésbe, ezért az infrastruktúra-alapú versenyt az összefonódás a szélessávú Internet hozzáférés kivételével a többi kiskereskedelmi piac vonatkozásában már egyáltalán nem érinti. Átfedés ugyanis kizárólag a Magyar Telekom területén nagykereskedelmi alapon nyújtott hang- és ADSL-szolgáltatás, valamint a Fibernet-csoport koaxiális és WiFi-hálózaton nyújtott szélessávú internet szolgáltatása között van. Ezzel kapcsolatban a kérelmező hangsúlyozta, hogy a GVH hasonló helyzetben egyáltalán nem tulajdonított jelentőséget azoknak a távközlési piaci koncentrációknak, amelyek egy infrastruktúra szolgáltató és egy infrastruktúrával nem rendelkező piaci szereplő között ment végbe (ld. pl. Vj-111/2007.).
19. A Fibernet-csoport nem saját hálózatán, esetenként az Invitel hálózatával lefedett területeken nyújtott kábelnet szolgáltatását illetően a kérelmező előadta, hogy az gyakran GVOP-pályázatok segítségével épült hálózatokhoz kapcsolódik, ahol a pályázat sajátosságaiból adódóan nem lehetett ugyanaz a társaság a rendszer üzemeltetője, s egyben ugyanazon rendszeren szolgáltató, továbbá jellemző az „open access” típusú konstrukció, azaz elvileg bárki jelentkezhet a hálózaton történő internet szolgáltatás indításának szándékával, de ilyen irányú megkeresés idáig nem érkezett. Az egységes hálózat tulajdonosa egyébként (szintén a pályázat sajátosságaiból adódóan) nem nyújt, nem is nyújthat azon szolgáltatást.

20. A Fibernet-csoport nagyon csekély mértékben, éves árbevételének mintegy 1%-ában nyújt nagykereskedelmi szolgáltatásokat. Ezen belül is elhanyagolható a bérelt vonali szolgáltatások súlya. A Fibernet-csoport tranzit szolgáltatásokat nem nyújt, ezért e vonatkozásban az összefonódásnak horizontális hatása sincsen.
21. A bérelt vonal és sötétszál piacon a horizontális hatás megítélése attól függ, hogy az érintett földrajzi piacot országosnak vagy a hálózatokkal lefedett területekre szűkítettnek tekintjük. Amennyiben – egyezően a GVH és az NMHH eddigi gyakorlatával – a nagykereskedelmi piacok országosak, akkor a felek becslése szerint az Invitel részesedése elenyésző mértékben nő. Lokális piacok esetén sem merül fel továbbá horizontális hatás, tekintve, hogy a Fibernet-csoport jelenleg csak olyan területeken nyújt ilyen szolgáltatásokat, amelyek nem az Invitel hálózatával lefedett területen találhatóak, vagy az adott hálózatrészek nem képezik tárgyát a jelen tranzakciónak (a UPC Magyarország Kft. felé leválasztásra kerülnek). A többi település a Magyar Telekom Nyrt. primer körzetébe tartozik, ahol a Magyar Telekom Nyrt. helyi hozzáférési hálózata megfelelően biztosítja az infrastruktúra-alapú verseny fenntartását. Létező fizikai hálózatára tekintettel ugyanis a Magyar Telekom Nyrt. megfelelő alternatív nagykereskedelmi szolgáltatónak tekinthető, annak ellenére, hogy egyes szolgáltatásokat üzletpolitikai megfontolásból esetleg nem nyújt.
22. Az Invitel- és Fibernet-csoport együttes részesedése a TV csatornák beszerzésének nagykereskedelmi piacán teljesen jelentéktelen mértékben változik, és továbbra is 5% alatt marad, melyre tekintettel a kérelmező szerint a káros horizontális hatás ebben a szegmensben is kizárható.

Előnyök

23. Az összefonódás eredményeként az Invitel kizárólag olyan területeken fekvő Fibernet-hálózatokat szerez, amelyek vonatkozásában az inkumbens távközlési szolgáltató a T-Home vagy elérhető egy független kábeltelevíziós szolgáltató hálózata is. A kérelmező meggyőződése, hogy a fúziót követően ezeken a településeken a Fibernet nagyobb versenynyomást lesz képes kifejteni az inkumbens távközlési, illetve a kábeltelevíziós szolgáltatóra. Annál is inkább, mert az Invitel jelentős technikai fejlesztéseket tervez végrehajtani a Fibernet megszerzett hálózatai tekintetében, amelyek növelik a hálózatokon nyújtott szolgáltatások minőségét az előfizetők javára. Kérelmező előadta továbbá, hogy a Fibernet előfizetői nem csak minőségben, de az árban is éleződő verseny előnyeit élvezhetik majd az összefonódást követően.

Kötelezettségvállalások

24. Kérelmező a kérelmében előadottakkal szemben 2010. december 20-án akként nyilatkozott, hogy a Fibernet-csoport és a Marosnet Kft. által kötött, a nagymarosi kábelhálózaton nyújtandó internet szolgáltatásról szóló szerződés jelenlegi állapotában nem teszi lehetővé, hogy a szerződő feleken kívül más vállalkozás is nyújtson szélessávú internet szolgáltatást az adott hálózaton, a kábelhálózat tulajdonosa azonban valószínűleg jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy a Fibernet-csoport esetleges piacról való kivonulása esetén [...], illetve [...] miatt nem valószínű, hogy lenne olyan, a szerződő felektől független vállalkozás, amely belépne a piacra és átvinné a Fibernet-csoport előfizetőit.
25. A kérelmező azonban a fenti helyzet orvoslása érdekében – utólagos feltételként – kötelezettséget vállalt arra, hogy a tranzakció zárását követő hat hónapon eljár a fenti szerződés módosítása érdekében, és erről a GVH-t megfelelően tájékoztatja. Ennek értelmében a szerződés egy éves [...] idejű lesz, és nem fog kizárólagossági kikötést tartalmazni, így Nagymaroson a Marosnet hálózatán bármely vállalkozás képes lesz szélessávú internet szolgáltatást nyújtani, amennyiben erre vonatkozóan megállapodik a Marosnettel, hasonlóan a Magyar Telekom vagy Invitel távközlési hálózatán, nagykereskedelmi alapon nyújtott ADSL szolgáltatáshoz. A szerződés módosításával megszűnik az infrastruktúrához való hozzáférés korlátja, így a potenciális szolgáltatók jelentős beruházások nélkül nyújthatnak szolgáltatást a Marosnet Kft. hálózatán. Tekintettel arra, hogy korábban a Digi Kft. párhuzamos hálózatokat is kiépített a meglévő hálózatok mellett, kérelmező véleménye szerint a potenciális szolgáltatók számára vonzó lehetőség, hogy hálózat kiépítése nélkül nyújthatnak új településen szolgáltatást. Erre tekintettel alappal feltételezhető, hogy új internet szolgáltatók jelennek meg a Marosnet Kft. hálózatán.
26. A Fibernet-csoport WiFi- és az Invitel távközlő hálózatának átfedő területei vonatkozásában kérelmező fenntartotta továbbá azon álláspontját, hogy a bejelentett összefonódás kötelezettségvállalás nélkül sem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, mivel
- az esetleges negatív versenyhatásokkal érintett előfizetők száma [...] a teljes tranzakció által érintett előfizetők számához képest, és
 - az infrastrukturális koncentrációval járó esetleges kedvezőtlen hatás elhanyagolható az összefonódással együtt járó kedvező hatásokhoz képest is, továbbá

- a szolgáltatás-alapú verseny, illetve az ország teljes területén elérhető műholdas szélessávú internet / triple-play szolgáltatás biztosítja, hogy az internet szolgáltatások terén a fogyasztók részesüljenek az ár- és minőségi verseny kedvező hatásaiból.
27. A bejelentett összefonódás révén Nógrádsipek és Pilismarót településeken esetlegesen felvetődő versenyproblémák kezelése érdekében – amennyiben a GVH szükségesnek tartaná azok kötelezettség-vállalással történő orvoslását – a kérelmező az alábbiakat adta elő:
- az azonosított versenyproblémák orvoslására a jelen esetben a strukturális jellegű kötelezettségek (leválasztás) nem vezetnének eredményre, mert a kérdéses településeken [...] sem a nagyobb, sem a kisebb szolgáltatók számára nem teszi vonzó célponttá ezeket az előfizetőket, miközben a WiFi-szolgáltatás nyújtásának piacra lépési korlátai alacsonyak;
 - ezért az esetleges versenyproblémák csak magatartási kötelezettséggel orvosolhatók.
28. A kérelmező által benyújtott kötelezettségvállalás értelmében az összefonódás – utólagos feltétellel történő – engedélyezése érdekében az Invitel-csoport vállalja, hogy Nógrádsipeken és Pilismaróton az Invitel-csoport mindenkori kínálatában megtalálható legalacsonyabb előfizetési díjakon és az adott hálózaton elérhető legjobb minőségben illetve sávszélességen nyújtja a szélessávú internet szolgáltatást a fenti településeken érintett WiFi előfizetők számára, a GVH összefonódást engedélyező határozatának meghozatalától számított három évig. Ez nem jelenti az adott települések WiFi előfizetői által elérhető sávszélesség és előfizetői díj automatikus megváltoztatását, hanem egy lehetőséget biztosít az előfizetők számára, amelyről a kérelmező számukra külön tájékoztatást küld. A fenti vállalás betartásának GVH általi ellenőrizhetősége érdekében az Invitel-csoport vállalja, hogy félévente adatot szolgáltat az adott településekre irányadó WiFi előfizetői díjakról, illetve az Invitel-csoport valamennyi előfizetőit figyelembe véve az internet szolgáltatás legalacsonyabb előfizetési díjáról.
29. Kérelmező szerint a fenti kötelezettségvállalás biztosítja az előfizetők számára, hogy a szolgáltatásokat olyan feltételekkel kapják meg, amelyek a legkedvezőbb infrastrukturális verseny mellett alakulnak ki az Invitel-csoporton belül, amivel az Invitel-csoportot érő legelősebb verseny eredménye válik elérhetővé számukra, anélkül, hogy le kellene mondaniuk az Invitel-csoportot jellemző méretgazdaságosság fogyasztókhöz juttatott eredményeiről.

30. Kérelmező előadta továbbá, hogy amennyiben a nagymarosi szerződés módosítására a kötelezettségvállalásban jelzett időpontig az Invitel-csoporton kívül álló okból kifolyólag nem kerül sor, a WiFi-előfizetők vonatkozásában tett, 28. pont szerinti kötelezettségvállalása hatályát a Nagymaros településen lévő kábelnet- és WiFi-előfizetőkre is kiterjeszti.

IV.

Jogi értékelés

Az engedélykérési kötelezettség

31. A Tpvt. 23. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több, tőle független vállalkozás egésze vagy része felett.
32. A tranzakció révén a Magyar Telecom B.V. az üzletrészek 100%-ának megszerzésével a Tpvt. 23. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott közvetlen irányítást szerez a tőle ezidáig független Fibernet-csoport felett, így a tranzakció a Tpvt. 23. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében összefonódásnak minősül.
33. Az engedélykérési kötelezettség nem terjed azonban ki a UPC-hez kerülő vállalkozásrészre, tekintve, hogy az 1. pontban ismertetett két tranzakció értelmében a UPC-hez kerülő vállalkozásrész vonatkozásában nem valósul meg az irányítás – Invitel-csoport javára történő – tartós megváltozása. A Versenytanács következetes gyakorlata értelmében ugyanis (ld. a Versenytanács Elvi állásfoglalásainak 23.23. és 23.24. pontját) – összhangban a Tanács vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK rendeletében (a továbbiakban: EU fúziós rendelet) foglaltakkal – az összefonódások ellenőrzésének célja a tartós strukturális változások nyomon követése, így az Invitel-csoportnak a UPC-hez kerülő vállalkozásrész feletti átmeneti irányításszerzése a Tpvt. alkalmazásában nem minősül összefonódásnak.

A küszöbértékek vizsgálata

34. Az összefonódásban érintett vállalkozás-csoportok – Tpvt. 27. § (1), (2) és (5) bekezdéseinek figyelembevételével számított – 2009. évi nettó árbevétele együttesen meghaladta a 15 milliárd forintot, ezen belül két vállalkozáscsoporté az 500 millió forintot. Az ügyfelek nyilatkozata szerint nem teljesülnek ugyanakkor az EU fúziós rendeletben foglalt küszöbszámok. Az előzőekre tekintettel az összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

Versenyjogi értékelés

35. A Tpv. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
36. A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódások horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja (ld. a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 3/2009. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) 12. pontját).
37. A Versenytanács a jelen eljárásban az összefonódással érintett árupiacok közül a lehetséges horizontális és / vagy vertikális versenyproblémákra tekintettel mind a kiskereskedelmi, mind a nagykereskedelmi / infrastrukturális szolgáltatások vizsgálatát szükségesnek tartotta.

Az érintett piacok

38. Az összefonódással érintett piacoknak (Tpv. 14. §) minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki.

Kiskereskedelmi piacok

39. A kérelmező és kérelmezett vállalkozás-csoportok tényleges és potenciális piaci tevékenységére figyelemmel kiskereskedelmi szinten a GVH korábbi joggyakorlata alapján a következő termékpiacok határozhatók meg:
- i. lakossági vezetékes hangszolgáltatási piac hozzáférési szegmense, amely a saját tulajdonú kapcsolt vonali infrastruktúrán túl magában foglalja a kábeltelevíziós hálózatokon és a hurokátengedéssel nyújtott hozzáférési szolgáltatásokat is;
 - ii. lakossági vezetékes hangszolgáltatási piac hívásforgalmi szegmense, amely a hagyományos kapcsolt vonali hívásslolgáltatások mellett magában foglalja a közvetítőválasztásos és hívókártyás, valamint a kábeltelevíziós hálózatokon nyújtott hangszolgáltatásokat is;
 - iii. lakossági szélessávú internet szolgáltatási piac, amely megvalósulhat DSL- (Magyarországon jellemzően ADSL-) technológiával és kábelnet révén, illetve – lefedettségüktől és szolgáltatási paramétereiktől függően – WiFi-, VLAN-, stb.

hálózatokon, bár ez utóbbiak gyakran alacsonyabb minőséget képviselnek, illetve nem alkalmasak double- vagy triple-play szolgáltatások nyújtására, így elsődlegesen olyan területeken tudnak nagyobb jelentőségre szert tenni, ahol az első két technológia nem elérhető;

- iv. üzleti felhasználóknak nyújtott telefon hozzáférés és hívásslolgáltatások, valamint az üzleti internet hozzáférés és adatkommunikációs megoldások piacai, amelyeken azonban a Fibernet-csoport nem aktív és vélhetően nem is lépett volna fel a kérelmező potenciális versenytársaként, így e piacok pontos meghatározása és részletes vizsgálata a Versenytanács álláspontja szerint nem szükséges;
 - v. sokcsatornás elérést biztosító televíziós műsorjelelosztás, amely elsődlegesen kábeltelevíziós és műholdas hálózaton, továbbá IPTV-technológiával vezetékes telefon hálózaton keresztül nyújtható (Budapesten és környékén kiegészülve az ún. Hello HD szolgáltatással), míg a digitális földfelszíni platform helyettesítő szerepe a korábbiakban még nem került megállapításra, de ezt, illetve a versenyhatások részletes vizsgálatát a Versenytanács a jelen eljárásban sem látta szükségesnek, tekintettel arra, hogy a tranzakció eredményeként – a UPC-hez kerülő vállalkozásrész leválasztása révén – a felek e tevékenységét illetően semmilyen területi átfedés nem marad fenn.
40. A mobil hálózatok helyettesítő szerepe mind a lakossági hang-, mind pedig a lakossági internet szolgáltatással kapcsolatban felmerülhet, ennek részletes vizsgálatát azonban a Versenytanács jelen eljárás szempontjából nem látta szükségesnek. Mobil szolgáltatást ugyanis a felek egyike sem nyújt, a következőkben bemutatott hatáselemzés értelmében pedig a mobil szolgáltatások figyelmen kívül hagyásával meghatározható szűkebb piacokon sem merülnek fel komolyabb versenyaggályok a tranzakció következtében, vagy az esetleges problémákat a felek kötelezettségvállalása megfelelően orvosolja.
41. A fentiekben kifejtettek alapján elemzendő érintett árupiacok tekintetében a versenyviszonyok – alapvetően az egyes hálózatok révén lefedett területek által meghatározott – homogenitása vagy különbözősége fényében a következő földrajzi piacok azonosíthatók:
- i. lakossági helyhez kötött telefon hozzáférés és hívásslolgáltatások:
 - Fibernet-csoport kábelhálózatával lefedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat az Invitel tulajdonában van;

- Fibernet-csoport kábelhálózatával lefedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat a Magyar Telekom Nyrt. / UPC Magyarország Kft. tulajdonában van;
 - Fibernet-csoport kábelhálózatával le nem fedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat az Invitel tulajdonában van;
 - Fibernet-csoport kábelhálózatával le nem fedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat a Magyar Telekom Nyrt. / UPC Magyarország Kft. tulajdonában van;
- ii. lakossági internet szolgáltatások:
- Fibernet-csoport kábelhálózatával lefedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat az Invitel tulajdonában van (és a Fibernet-csoport esetlegesen WiFi-szolgáltatással is jelen lehet);
 - Fibernet-csoport kábelhálózatával lefedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat a Magyar Telekom Nyrt. / UPC Magyarország Kft. tulajdonában van (és a Fibernet-csoport esetlegesen WiFi-szolgáltatással is jelen lehet);
 - Fibernet-csoport WiFi-hálózatával lefedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat az Invitel tulajdonában van (ezen belül elkülönülten kezelendők azok a települések, ahol nincsen kábelhálózat, azoktól, ahol a kábelhálózat egy független harmadik szereplő tulajdonában van, illetve azoktól, amelyeken a Fibernet-csoport a kábelhálózat tulajdonosával kötött megállapodás alapján nyújt kábelt szolgáltatást);
 - Fibernet-csoport WiFi-hálózatával lefedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat a Magyar Telekom Nyrt. / UPC Magyarország Kft. tulajdonában van;
 - Fibernet-csoport kábel- és WiFi-hálózatával le nem fedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat az Invitel tulajdonában van;
 - Fibernet-csoport kábel- és WiFi-hálózatával le nem fedett azon települések, ahol a PSTN-hálózat a Magyar Telekom Nyrt. / UPC Magyarország Kft. tulajdonában van.

Nagykereskedelmi / infrastrukturális piacok

42. Mind a kérelmező, mind a kérelmezett vállalkozás-csoport rendelkezik olyan hálózattal, melynek egyes elemei, részei használatát – a verseny előmozdítását célzó szabályozás hatására vagy pusztán piaci megfontolásokból, a kapacitások jobb kihasználása érdekében – átengedik, átengedhetik más hírközlési szolgáltatóknak (versenytársaiknak).

A felek tényleges és potenciális piaci tevékenységére figyelemmel nagykereskedelmi szinten, illetve az infrastrukturális szolgáltatások tekintetében a GVH korábbi joggyakorlata alapján a következő piacok határozhatók meg:

- i. helyhez kötött telefonhálózaton nyújtott híváskezdeményezés, hívásvégződtetés és tranzit szolgáltatások piacai;
 - ii. helyhez kötött fizikai infrastruktúrához való hozzáférés;
 - iii. szélessávú nagykereskedelmi hozzáférés;
 - iv. bérelt vonali trónk szegmens és bérelt vonali végződtetési szolgáltatások piacai;
 - v. sötétszál-bérleti szolgáltatás;
 - vi. alépítmény-bérlet / kábelhely-átengedés.
43. Érintett piacként azonosítható továbbá a televíziós műsorjelelosztás nyújtásához szükséges tartalmak (televíziós csatornák) beszerzésének piaca, ahol a felek a keresleti oldalon, vevőként vannak jelen. Tekintettel azonban a felek ezen piacon elfoglalt helyzetére, a bekövetkező koncentráció-növekedés csekély mértékére, a Versenytanács e piac részletesebb vizsgálatától eltekintett.
44. A híváskezdeményezés, a fizikai infrastruktúrához való hozzáférés és a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférés a verseny élénkítését célzó szabályozott szolgáltatások, és tipikusan a hagyományos kapcsolt vonali telefon infrastruktúrához kötődnek. Ennek megfelelően ilyen szolgáltatásokat a kérelmezett vállalkozás-csoport jelenleg sem nyújt, és piacra lépése a jövőben sem volt ésszerűen várható, így e tekintetben a felek tevékenységei között sem tényleges, sem potenciális átfedés nem azonosítható, mire figyelemmel ezek részletesebb vizsgálatát a Versenytanács nem látta indokoltnak. Ugyancsak nem találta szükségesnek a Versenytanács a hívásvégződtetési szolgáltatások részletes elemzését, tekintettel arra, hogy a szolgáltatás lényegéből fakadóan minden ilyen szolgáltatást nyújtó *per definitionem* monopolhelyzetben van a saját hálózatán nyújtott – egyébként szabályozott – végződtetési szolgáltatások vonatkozásában, így tényleges vagy potenciális átfedés e tekintetben sem áll fenn.
45. A földrajzi piac kiterjedése a többi nagykereskedelmi / infrastrukturális szolgáltatás esetében is értelem szerűen igazodik a felek helyi, regionális / országos hálózatainak lefedettségéhez. Ennek megfelelően az alábbi földrajzi piacok határozhatók meg:
- i. tranzit szolgáltatások országos piaca;
 - ii. bérelt vonali trónk szegmens szolgáltatás országos piaca;

- iii. míg a bérelt vonali végződtetési szegmens, a sötétszál-bérlet, illetve a kábelhely átengedési szolgáltatások esetében a Versenytanács szükségtelennek tartotta eldönteni, hogy érintett földrajzi piacnak az egyes lokális hálózatok minősülnek, vagy az Magyarország egész területével egyezik meg, az összefonódás hatásainak értékelése során kifejtettek értelmében ugyanis egyik földrajzi piacmeghatározás mellett sem voltak azonosíthatók káros horizontális vagy vertikális hatások.

Az összefonódás hatásainak értékelése

Horizontális hatások

46. A lakossági helyhez kötött telefon szolgáltatások (hozzáférés és hívásslolgáltatások) piacain káros horizontális hatások a Versenytanács álláspontja szerint nem azonosíthatóak. Az egymással átfedésben lévő, párhuzamos, versengő infrastruktúrákat jelentő hálózatrészek (ld. 41.i. pont első francia bek.) ugyanis a megállapodások értelmében leválasztásra és a UPC Magyarország Kft. részére értékesítésre kerülnek, a többi település (ld. 41.i. pont második francia bek.) esetében pedig a hagyományos telefon- és kábeles infrastruktúrák közötti verseny fennmarad, melyhez képest a közvetítéválasztás (esetleg helyi hurok átengedés) révén nyújtott hangszolgáltatások és a kábelhálózati infrastruktúra tulajdonosa által nyújtott telefon szolgáltatások koncentrációja vélhetően nem eredményezi a verseny jelentős csökkenését az érintett piacon, különösen arra figyelemmel, hogy a közvetítéválasztásos szolgáltatások jelentősége fokozatosan csökkenő tendenciát mutat, a hurokátengedés révén nyújtott hangszolgáltatások volumene pedig szintén nem számottevő. Ezen túlmenően az sem kizárt, hogy a koncentráció-növekedés a verseny erősödésével jár, hiszen ezeken a területeken az Invitel – immáron saját infrastruktúra birtokában – megerősödött versenytársként képes fellépni az inkumbens szolgáltatóval szemben. A 41.i. pont harmadik és negyedik francia bekezdésében megnevezett területeken a felek telefon szolgáltatásait illetően nincsen átfedés, így horizontális hatások fellépése kizárható.
47. A lakossági szélessávú internet szolgáltatások piacán számos eltérő versenyfeltételekkel jellemezhető piac azonosítható attól függően, hogy mely piaci szereplő birtokolja / üzemelteti a versengő szolgáltatások nyújtására alkalmas infrastruktúrát (jelen esetben PSTN, kábel és WiFi). Káros horizontális hatások fellépésére leginkább azon településeken lehet számítani, ahol az összefonódás következtében ezen, korábban független irányítás alatt álló hálózatok azonos irányítás alá kerülnének. Azonban éppen az ilyen horizontális hatások kiküszöbölése érdekében számos település a második

tranzakció keretében leválasztásra kerül, minek következtében azok feletti tartós irányítási viszonyba nem a jelen összefonódás kérelmezője, hanem a UPC Magyarország Kft. kerül (ld. 41.ii. pont első francia bek.). Azon hálózatrészek ugyan, ahol a Fibernet-csoport nem tulajdonosa, csupán üzemeltetője, szerződéses szolgáltatója a kábelhálózatnak, nem képezik tárgyát a második tranzakciónak, azaz előfizetőik a jelen összefonódás keretében a kérelmezőhöz kerülnek, az infrastruktúra-alapú verseny lehetősége azonban fennmaradhat, mert ezen hálózat-üzemeltetési szerződéses konstrukciókra jellemző a nyílt hozzáférés elve, részben GVOP-pályázatok keretében létesített hálózatokról lévén szó.

48. Ugyancsak nem azonosított káros horizontális hatást a Versenytanács azokon a településeken, ahol a Fibernet-csoport kábelnet- és/vagy WiFi- és/vagy DSL-szolgáltatása, továbbá az Invitel-csoport Magyar Telekom Nyrt. vagy UPC Magyarország Kft. hálózatán nyújtott DSL-szolgáltatása (esetleg hurokátengedés révén nyújtott internet szolgáltatása) között mutatkozott területi átfedés (ld. 41.ii. pont második, negyedik és hatodik francia bek.), tekintettel arra, hogy ez a jelentős, triple-play szolgáltatások nyújtására (is) alkalmas hálózatok versenyhelyzetét nem érinti, azok továbbra is két, egymástól független piaci szereplő tulajdonában maradnak. Bár nem lehetett kizárni, hogy egyes esetekben a felek együttes részesedése – elsősorban a Fibernet kábelnet szolgáltatásának népszerűsége miatt – 50% fölé nő az összefonódás eredményeként, a hagyományos telefon hálózat tulajdonosának, azaz a Magyar Telekom Nyrt.-nek vagy a UPC Magyarország Kft.-nek, illetve a hálózatukon esetleg jelen lévő egyéb DSL-szolgáltatóknak a piaci tevékenysége a Versenytanács álláspontja szerint kellő garanciát biztosít az érdemi versenyhelyzet fennmaradására. Sőt, ezeken a településeken az összefonódás a verseny erősödésével járhat, hiszen ezeken a területeken az Invitel – immáron saját infrastruktúra birtokában – megerősödött versenytársként képes fellépni a vezetékes inkumbens szolgáltatóval szemben.
49. Hasonló okok miatt, azaz a triple-play szolgáltatások nyújtására alkalmas független infrastruktúrán nyújtott szolgáltatások közötti verseny fennmaradására tekintettel, nem vetett fel aggályokat a Versenytanács azon településekkel kapcsolatban, ahol a Fibernet-csoport sem kábelnet-, sem WiFi-szolgáltatással nincs jelen, legfeljebb a hagyományos telefon hálózaton nyújt DSL-szolgáltatást, amelynek tulajdonosa és szintén DSL-szolgáltatások kínálója az Invitel (ld. 41.ii. pont ötödik francia bek.).
50. Azon települések esetében azonban, ahol az Invitel vezetékes szolgáltatóként, a Fibernet pedig WiFi-szolgáltatóként van jelen (ld. 41.ii. pont harmadik francia bek.),

felmerülhetnek versenyproblémákat is felvető horizontális hatások, amennyiben az adott településen nincsen kábeltelevíziós hálózat / kábelnet szolgáltatás, vagy egyéb helyettesítő, független infrastruktúrán alapuló szélessávú internet szolgáltatás. Az összefonódás következtében horizontális hatás fellépésére lehet számítani továbbá azokon a településeken, ahol a kábelhálózat ugyan egy harmadik szereplő tulajdona, de azon kábelnet-szolgáltatást a Fibernet-csoport nyújt.

51. Az Invitel által a tranzakció keretében átvett WiFi-hálózatok által lefedett települések közül kilenc olyan van, amelyen rendelkezésre áll ugyan kábelhálózat, azonban ezeken a helyi szolgáltató – legalábbis jelenleg – nem nyújt szélessávú internet szolgáltatást. Ezekből hat település (Jászárokszállás, Kismaros, Szob, Szokolya, Verőce, Zebegény) hálózata esetében a kábelszolgáltató a Magyar Telekom-csoport tagja, így az internet szolgáltatási és/vagy triple-play piacra való belépésre minden bizonnyal képes, azaz a független infrastruktúra nyújtotta lehetőség miatt a Versenytanács álláspontja szerint ezen területeken káros horizontális hatások fellépése nem valószínűsíthető. Három település hálózata esetében (a Macro-plan Dorog Kkt. által ellátott Pilismarót, az Optanet Kft. által ellátott Nógrádmegyer és a Parabola és Kábel Bt. szolgáltatási területén lévő Nógrádsipek) azonban nem feltétlenül lehet a közeljövőben a triple-play szolgáltatás hálózaton történő megjelenésére számítani, mivel az alacsony potenciális előfizetőszámokhoz képest viszonylag magas beruházási / adatátviteli költségek következtében a szolgáltatással való megjelenés közgazdaságilag vélhetően nem racionális (nem rentábilis) egy kisebb, esetleg tőkehiánnyal küzdő kábelszolgáltató számára. Nógrádmegyeren elérhető ugyanakkor a WiFi-szolgáltatásokkal összevethető minőségi paraméterekkel rendelkező mikrohullámú internet szolgáltatás is, mely a felektől független infrastruktúrát használ, így az a tranzakciót követően is némi versenynyomást gyakorolhat a felek által nyújtott szolgáltatásokra ezen a szegmensen. Ennek megfelelően Pilismarót és Nógrádsipek esetében lehet az összefonódás hatásaként a verseny tompulására számítani a szélessávú internet szolgáltatások piacán, mivel – a WiFi viszonylag alacsony telepítési költségei ellenére – új szolgáltatók belépése vagy akár potenciális verseny megjelenése nem tűnik valószínűnek a szóban forgó lokális piacokon.
52. Csárdaszálláson a rendelkezésre álló információk alapján nincsen párhuzamos koaxiális kábelhálózat, kiépült ugyanakkor egy kistérségi szélessávú hálózat, melyen az üzemeltető IP-Park Távközlési Szolgáltató Kft. triple-play szolgáltatást nyújt, ezáltal biztosítva az infrastruktúra-alapú versenyt a településen.

53. Az Invitel számozási körzetébe tartozó Nagymaroson van ugyan átfedő, független irányítás alatt álló kábeles infrastruktúra, azonban azon a kérelmezett Fibernet-csoport tagja nyújt kizárólagos szerződés keretében kábelt szolgáltatást, az tehát harmadik felek számára nem elérhető. Továbbá, Nagymaroson a fentiekben említett minőségi és technológiai kritériumok alapján némileg korlátozott helyettesítési lehetőséget jelentő, azonban egyes településeken elért előfizetőszámok alapján minden bizonnyal versenyt generáló WiFi szolgáltató is a kérelmezett vállalkozás-csoport tagja, a Dunaweb. Ezen a lokális piacon tehát mindhárom infrastruktúra a felek szolgálatában áll, a független, triple-play szolgáltatás nyújtására is alkalmas kábelhálózat esetében kizárólagos szerződés által biztosítottan.
54. Vácon a hasonló piaci körülmények ellenére a helyzet annyiban eltér, hogy ott [...] a hálózat tulajdonosa is nyújt kábelt illetve triple-play szolgáltatást, a független kábelhálózati infrastruktúra által támasztott versenynyomás tehát továbbra is fennmarad a településen, valamint a további piacralépés elvi lehetősége is adott, [...].
55. Összefoglalva a fentieket, a szélessávú internet szolgáltatások kapcsán a Versenytanács a független üzleti érdekeket szolgáló infrastruktúrák versenyben betöltött kiemelt szerepét figyelembe véve Nagymaros, Nógrádsipek és Pilismarót településeken valószínűsíti káros horizontális hatás fellépését az összefonódás következtében, mivel a fent megállapítottak alapján kétségek léptek fel az előfizetőkért folytatott érdemi verseny fennmaradásával kapcsolatban. Ez a Versenytanács megítélése szerint elsősorban a szélessávú internet szolgáltatások adott településen elérhető minőségében hozhat kedvezőtlen változást, azáltal, hogy a szolgáltatások „ár-érték aránya” (pl. a névleges és garantált letöltési sebesség, a letölthető adatmennyiség, vagy más, a minőséget meghatározó paraméterek tekintetében) más településekkel összevetve romlik, stagnál vagy nem fejlődik hasonló ütemben, illetve hosszabb távon a szükséges fejlesztések késhetnek vagy elmaradhatnak, egyes csomagok, akciók nem jelennek meg, stb. Ezen túlmenően a Versenytanács nem osztotta a kérelmező azon álláspontját, miszerint a műholdas internet és/vagy triple-play szolgáltatások elérhetősége orvosolhatja ezt a problémát, mivel a Versenytanács a műholdas szolgáltatást – pl. annak jelentős többletköltségére figyelemmel – nem tekintette a többi technológiai megoldás (gazdasági értelemben vett) helyettesítőjének. Emellett, korábbi gyakorlatával összhangban (ld. pl. Vj-158/2008.), a Versenytanács a szabályozáson nyugvó szolgáltatás-alapú versenyt továbbra sem tartotta képesnek arra, hogy az infrastruktúra-alapú verseny hiányát megfelelően pótolja, hiszen az ilyen ajánlatok túlnyomó többségükben – részben az infrastruktúra tulajdonosától való

függőség okán – csupán korlátozott termékdifferenciálást tesznek lehetővé, illetve árképzésüket is jelentős mértékben befolyásolja az infrastruktúráért a versenytársnak fizetendő díj.

56. A nagykereskedelmi / infrastrukturális szolgáltatások közül a tranzit és a bérelt vonali (trönk szegmens és végződtetési szegmens) szolgáltatások esetében a Fibernet-csoport piaci aktivitásának hiányára, illetve elhanyagolható nagyságú árbevételére tekintettel horizontális aggályok – érdemi koncentráció-növekedés híján – a Versenytanács megítélése szerint nem merülnek fel.
57. A sötétszál-bérlet, illetve a kábelhely-átengedés kapcsán fontos megvizsgálni mind a kérelmező, mind a kérelmezett vállalkozás-csoportja hálózatának földrajzi kiterjedését, elhelyezkedését. Kiskereskedelmi piaci tevékenységeikre tekintettel az Invitel-csoport és a Fibernet-csoport is rendelkezik lokális (településen belüli) hálózatokkal, melyeket az Invitel esetében egy országos optikai gerinchálózat is kiegészít, míg a Fibernetnek a helyi hálózatai mellett csak az azokat esetlegesen összekötő optikai kapcsolatai vannak. Ez a különbség tükröződik a kérelmező és a kérelmezett sötétszál-bérlet nyújtására alkalmas optikai hálózatainak hosszában is. Ennek megfelelően országos földrajzi piacok meghatározása esetén, tekintettel az ilyen szolgáltatások nyújtására alkalmas hálózatokkal rendelkező versenytársak (Magyar Telekom, Antenna Hungária, GTS-Datanet, Magyar Villamos Művek) jelenlétére is, a koncentráció-növekedés mértéke vélhetően csekély, így káros horizontális hatások nem merülnek fel. Lokális piacok meghatározása ugyancsak nem vetne fel versenyjogi problémákat, hiszen az átfedő hálózatok az adásvételi konstrukció értelmében, az azokat összekötő kapcsolatokkal együtt leválasztásra és értékesítésre kerülnek, kivédve ezzel az esetleges horizontális aggályokat.

Vertikális hatások

58. A Versenytanács álláspontja szerint az összefonódás következtében sem az egyes érintett nagykereskedelmi / infrastrukturális piacokon, sem pedig – a kötelezettségvállalásra is tekintettel – az érintett kiskereskedelmi piacokon nem áll be olyan változás, amely alapján az összefonódással létrejövő vállalkozás vertikális kizáró piaci magatartásra való ösztönözöttsége érdemben megváltozna. Az Invitel az összefonódás előtt e tekintetben jellemzően nyitottságot mutatott, viszonylag jelentős árbevétele származott a nagykereskedelmi / infrastrukturális szolgáltatások nyújtásából, s partnerei, vevői között megtalálhatóak országos kiskereskedelmi szolgáltatásokat nyújtó – nem feltétlenül közvetlen versenyző – vállalkozások is. Emellett a jelek arra mutatnak, hogy az Invitel a

Hungarotellel és a Pantellel való egyesülését (ld. Vj-19/2007.) követően sem tanúsított elzárkózó magatartást. Az eljárásban megkeresett harmadik felek véleménye is többnyire a vertikális hatás hiányára utalt.

59. A helyi hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi / infrastrukturális szolgáltatások nyújtásától való esetleges elzárkózás tekintetében a Versenytanács ugyancsak nem valószínűsíti káros vertikális hatások fellépését. Tekintettel többek között arra, hogy az átfedő lokális hálózatok leválasztásával a verseny továbbra is független hálózaton nyújtott szolgáltatások között folyik, a Versenytanács ezen lokális piacokon sem számol az összefonódással létrejövő vállalkozás vertikális kizáró piaci magatartásra való ösztönözöttségének érdemi megváltozásával. A Versenytanács szükségképp figyelemmel volt arra a körülményre is, hogy az Invitelre a múltban helyi szinten sem volt jellemző a piacvédő üzletpolitika.

Portfólió- és konglomerátum hatások

60. A Versenytanács álláspontja szerint az érintett vállalkozások tevékenységeire, tulajdonosi, pénzügyi hátterére tekintettel káros portfólió- vagy konglomerátum-hatással az összefonódás következtében nem kell számolni.

Előnyök és hátrányok

61. Az esetleges káros versenyhatások felmerülése nem feltétlenül eredményezi az összefonódás megtiltását. A Tpv. 30. § (1) bekezdése értelmében a kérelem elbírálásakor mérlegelni kell az összefonódással járó előnyöket és hátrányokat. Ennek során a Versenytanács következetesen abból indul ki, hogy kizárólag a fogyasztók számára is kedvező változást jelentő olyan tény, körülmény vehető figyelembe az összefonódás előnyeként, amely más módon nem lenne elérhető, továbbá amelynek megvalósulására az összefonódás engedélyezése esetén kialakuló helyzet objektíve kínál nagyobb esélyt (ld. Versenytanács Elvi állásfoglalásainak 30.3. pontja). A hivatkozott előnyöknek továbbá lehetőség szerint a versenyaggálllyal érintett piachoz kell kötődnie, ilyen előnyt azonban a Versenytanács a jelen eljárásban azonosítani nem tudott.

Kötelezettségvállalás

62. A kérelmező az összefonódás – GVH által fentebb azonosított – hátrányos hatásainak mérséklése érdekében meghatározott kötelezettségek vállalására tett indítványt. A Versenytanács a benyújtott kötelezettségvállalásokat annak tükrében értékelte, hogy a

benne foglaltak kielégítik-e a Tpv. 30. §-ában foglaltakat, amelynek során figyelemmel volt a GVH elnökének és a GVH Versenytanácsa elnökének 1/2008. számú, a feltételek és kötelezettségek összefonódást engedélyező határozatokban történő előírásáról szóló – a GVH gyakorlatát tükröző – közleményére is.

63. A fentiek alapján a Versenytanács azt vizsgálta, hogy az utólagos vállalások hatásosan megoldják-e az azonosított versenyproblémát, arányosak-e a versenyproblémával, valamint végrehajtható és ellenőrizhető előírásokat tartalmaznak-e.
64. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy a GVH az összefonódások ellenőrzése során általában előnyben részesíti a strukturális (a piac szerkezetére ható) feltételeket / kötelezettségeket, olyan helyzetekben azonban, amikor ezek alkalmazása nem lehetséges vagy nem célszerű, a GVH az azonosított versenyprobléma kezelésére magatartási (valamely magatartás tanúsítását vagy valamely magatartás tanúsításától való tartózkodást előíró) feltételt / kötelezettséget szabhat.
65. A Dunaweb és a Marosnet Kft. közötti, kizárólagosságon alapuló együttműködési szerződés, mely a Fibernet-csoport Nagymaroson nyújtott kábelt szolgáltatásának feltételeit szabályozza, jelenlegi állapotában nem teszi lehetővé, hogy a szerződő feleken kívül más vállalkozás is nyújtson szélessávú internet szolgáltatást a hálózaton. Mivel a PSTN hálózattal átfedő, arra nézve szolgáltatói szemszögből alternatívát jelentő, független tulajdonú kábelt hálózat a PSTN hálózat tulajdonosának kizárólagos használatában áll, a két, egymás közeli helyettesítőjének tekintett, szélessávú internet és triple-play szolgáltatások nyújtására egyaránt alkalmas hálózaton egyazon vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozás szolgált; megszűnik tehát a független infrastruktúrán nyújtott szolgáltatás támasztotta versenynyomás. Tekintettel arra, hogy a felek álláspontja szerint a Marosnet Kft. valószínűleg jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy a Dunaweb esetleges piacról való kivonulása esetén [...], illetve [...] miatt nem valószínűsíthető, hogy lenne olyan, a szerződő felektől független vállalkozás, amely belépne a piacra és átvenné a Dunaweb előfizetőit, a felek egy magatartási jellegű kötelezettségre tettek vállalat. Ennek értelmében a kérelmező a tranzakció zárását követő hat hónapon belül eljár a Dunaweb és a Marosnet Kft. között létrejött, ez utóbbi kábelt hálózatán a Dunaweb által nyújtott kábelt szolgáltatás feltételeit rögzítő szerződés időtartamának egy évvé történő átalakítása, valamint a kizárólagossági kikötés törlése érdekében, melyről a GVH-t megfelelően – a módosítástól számított 10 munkanapon belül – tájékoztatja.
66. A fentiek alapján a kérelmező szerint a közeljövőben átalakítandó nagymarosi szerződéssel kapcsolatos versenyproblémák rövid távon orvoslásra kerülnek, hiszen a

konstrukció lehetővé fogja tenni, hogy bármely szolgáltató a kábelhálózat tulajdonosával való megállapodás után szélessávú internet szolgáltatást nyújthasson, hasonlóan a Magyar Telekom vagy Invitel távközlési hálózatán nagykereskedelmi alapon nyújtott ADSL szolgáltatásokhoz.

67. Vállalása értelmében kérelmező biztosítja továbbá, hogy – amennyiben a GVH az általa előadottak ellenére fenntartja a szélessávú internet szolgáltatásokkal kapcsolatos, a WiFi-hálózat és az Invitel távközlő hálózatának átfedéséből eredő aggályait – Nógrádsipek és Pilismarót településeken az érintett WiFi-előfizetők számára – a GVH összefonódást engedélyező határozatának meghozatalától számított három évig – az Invitel-csoport mindenkori kínálatában megtalálható legalacsonyabb előfizetési díjakon és az adott hálózaton elérhető legjobb minőségben illetve sáv szélességen teszi elérhetővé a szélessávú internet szolgáltatást. Ez nem jelenti az adott települések WiFi előfizetői által elérhető sáv szélesség és előfizetői díj automatikus megváltoztatását, hanem egy lehetőséget biztosít az előfizetők számára, amelyről a kérelmező számukra külön tájékoztatást küld. Kérelmező vállalta továbbá, hogy a kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében félévente adatot szolgáltat a Gazdasági Versenyhivatal számára az adott településekre irányadó WiFi előfizetési díjakról, illetve az Invitel-csoport valamennyi előfizetőit figyelembe véve a legalacsonyabb internet előfizetési díjakról.
68. Kérelmező előadta továbbá, hogy amennyiben a nagymarosi szerződés módosítására a kötelezettségvállalásban jelzett időpontig az Invitel-csoporton kívül álló okból kifolyólag nem kerül sor, a WiFi előfizetők vonatkozásában tett kötelezettségvállalása hatályát a Nagymaros településen lévő kábelnet- és WiFi-előfizetőkre is kiterjeszti.
69. A Versenytanács értékelése szerint a nagymarosi kábelhálózaton nyújtott szerződés átalakítására vonatkozó kötelezettségvállalás alkalmas arra, hogy a felektől független tulajdonban lévő, triple-play képességgel rendelkező párhuzamos kábelhálózatra való belépés feltételeinek megteremtésével biztosítsa a független infrastruktúrán nyújtott szolgáltatásokra alapozott verseny fennmaradásának lehetőségét. Amennyiben a szerződésmódosítás a kötelezettségvállalásban jelzett hat hónapos időtartam alatt az Invitel-csoporton kívül álló okból nem valósulna meg, a Versenytanács az azonosított versenyprobléma orvoslására alkalmasnak találta a kérelmező azon vállalását, hogy a nagymarosi kábelnet- és WiFi-előfizetőknek – a GVH összefonódást engedélyező határozatának meghozatalától számított három évig – az Invitel-csoport mindenkori kínálatában megtalálható legalacsonyabb előfizetési díjakon és az adott hálózaton

elérhető legjobb minőségben illetve sávszélességen teszi elérhetővé a szélessávú internet szolgáltatást.

70. A fentiekkel összefüggésben a Versenytanács hangsúlyozni kívánja ugyanakkor, hogy határozatában a Dunaweb és a Marosnet Kft. közötti megállapodást, különösen annak kizárólagosságot biztosító kikötését a Tptv. 11. §-ában, illetve az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. cikkében foglalt rendelkezésekkel való összhangja szempontjából semmilyen formában nem vizsgálta, mivel az nem minősült a Tptv. 30. § (5) bekezdése szerinti, az összefonódáshoz kapcsolódó versenykorlátozásnak, erre kérelmükben a felek sem hivatkoztak. A megállapodásnak a Tptv. 11. §-a, illetve az EUMSZ. 101. cikke rendelkezéseivel való összhangjának az Invitel-csoport és a Fibernet-csoport összefonódása utáni helyzetben történő biztosítása a megállapodásban részes vállalkozások felelőssége.
71. Nógrádsipek és Pilismarót esetében jelenleg nem létezik olyan független harmadik infrastruktúra, ami a DSL-alapú és WiFi-hálózaton nyújtott internet szolgáltatások egyazon vállalkozás-csoport irányítása alá kerüléséből fakadó esetleges problémákat megfelelően ellensúlyozhatná. A települések lélekszáma tekintettel továbbá nem is várható, hogy rövid távon ilyen versengő infrastruktúra alakuljon ki, így a versenyhelyzet fenntartása más módon biztosítandó. A Versenytanács elfogadta a kérelmező strukturális vállalkozások nehézségeivel kapcsolatos álláspontját, így alkalmazhatónak találta a magatartási jellegű feltétel / kötelezettség előírását.
72. A kötelezettségvállalás megfelelésége kapcsán a Versenytanács figyelemmel volt arra, hogy a WiFi-hálózat mind a szélessávú internet szolgáltatás minőségét tekintve, mind pedig triple-play szolgáltatás nyújtására való alkalmatlansága miatt korlátozottan helyettesíti a PSTN távközlési hálózatok nyújtotta lehetőségeket, melyek ezért elsősorban a kábeltelevíziós hálózatokkal állnak versenyben. A kiskereskedelmi előfizetőkért folytatott versenyben ugyanis egyre inkább a csomagban kínált ajánlatok töltenek be vezető szerepet, amire a WiFi jelenleg alkalmatlan, és piaci jelek szerint ennek megváltozása a közeljövőben sem valószínű. A WiFi által biztosított (korlátozott) helyettesítési lehetőség ugyanakkor több kistélepedésen is jelentős tényleges előfizetői bázist volt képes teremteni, ezért jelenléte minden bizonnyal nem elhanyagolható piaci körülménynek számít. Figyelemmel a korábban említett tényezőkre is (különösen a viszonylag alacsony létesítési költségre), a Versenytanács álláspontja szerint megfelelő a felek által vállalt kötelezettségek három éves időtávon keresztüli fenntartása. Emellett, az

említett három éves időtávon belül további kistérségi szélessávú hálózatok is létesülhetnek, érdemibb versenyt támasztva ezáltal a PSTN hálózatnak.

73. Összességében a Versenytanács tehát úgy ítélte meg, hogy a felek által vállalt kötelezettségek az egyes lokális piacokon az összefonódás következtében fellépő horizontális koncentrációból adódó aggályokat hatásosan és arányosan orvosolják, azok végrehajthatóak és ellenőrizhetőek, így alkalmazásukkal az összefonódás engedélyezhető.

Teljeskörű eljárás

74. A Tpv. 63. § (3) bekezdésének a) pontja szerint az eljárást befejező döntést a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított harmincöt munkanapon belül kell meghozni, amennyiben aa) a tranzakció a Tpv. 23. és 25. §-ai értelmében nem minősül összefonódásnak, vagy ab) az összefonódás a Tpv. 24. §-a szerinti küszöbértékeket nem éri el, vagy ac) az engedély a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. Minden egyéb esetben a határozatot a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján négy hónapon belül kell meghozni, melynek alkalmazásáról az eljáró versenytanács a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított harmincöt munkanapon belül dönt (Tpv. 63. § (4) bekezdés).
75. A kérelemben foglaltak alapján megállapítható volt, hogy a Tpv. 63. § (3) bekezdésének aa) és ab) pontjai a jelen eljárásban nem alkalmazhatók. A Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (egyszerűsített) és a b) pont szerinti (teljeskörű) eljárásban elbírálható összefonódások megkülönböztetésekor a Versenytanács – kialakult gyakorlata alapján, a Tpv. 30. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szempontok tükrében – figyelembe veszi többek között a lehetséges érintett piacok egymáshoz való viszonyát, azok szerkezetét, különös tekintettel a piaci részesedésekre. Az engedélyezhetőség nyilvánvalóságára vonatkozó döntést befolyásoló további szempont, hogy az egyes érintett piacok meghatározására és teljes forgalmára (méretére), valamint az összefonódással érintett vállalkozások beazonosítására vonatkozó következtetéseket milyen mértékben lehet egyértelmű, objektív, könnyen megítélhető adatokra építeni. A Gazdasági Versenyhivatalnak a teljeskörű és egyszerűsített eljárás alkalmazására vonatkozó gyakorlatát a Közlemény foglalja össze.
76. A Közlemény 15-16. pontja az összefonódással érintett vállalkozások érintett piaci részesedéseikhez köti az egyszerűsített eljárás alkalmazhatóságát, így – egyebek mellett – ahhoz, hogy nincs olyan érintett piac (Tpv. 14. §), amelyen az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok (Tpv. 26. §) együttes részesedése meghaladja a 20%-ot

(Közlemény 15.ii.a. pont) és a legnagyobb piaci részesedésű vállalkozáscsoport figyelmen kívül hagyásával az összefonódásban érintett többi vállalkozáscsoport együttes részesedése az 5%-ot (Közlemény 15.iii.a. pont).

77. A kérelemben foglaltak alapján a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy a szélessávú internet szolgáltatás néhány lokális piaca esetében az érintett vállalkozáscsoportok együttes, illetve külön-külön számított részesedése meghaladja az előzőekben rögzített, a Közlemény 15.ii.a., illetve 15.iii.a. pontja szerinti mértékeket.
78. A fentiekre tekintettel a Versenytanács a kérelem teljeskörű eljárásban történő elbírálásáról döntött. Megjegyzi a Versenytanács, hogy a Tpvt. 63. § (3) bekezdés b) pontjának alkalmazásához jelen eljárásban nem volt szükséges a Tpvt. 63. § (4) bekezdés szerinti külön döntés, mert az eljárást lezáró határozatát 35 munkanapon belül meghozta.

V.

Eljárási kérdések

79. A Tpvt. 32. § (1) bekezdés b) pontja szerint a Gazdasági Versenyhivatal a Tpvt. 30. § alapján hozott határozatát visszavonja, ha a kötelezett vállalkozás nem teljesítette a határozatban előírt valamely kötelezettségét, illetve a (2) bekezdés alapján módosíthatja, ha a mulasztás a kötelezettnek fel nem róható okra vezethető vissza.
80. A Tpvt. 76. § (1) bekezdés c) pontja szerint a vizsgáló utóvizsgálatot tart a határozatban foglalt kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében. A Tpvt. 76. § (4) bekezdés c) pontja alapján az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján a kötelezettség teljesítése esetén az utóvizsgálatot megszünteti, nem teljesítés esetén visszavonja, illetve megváltoztatja, ha a kötelezettség teljesítése nem indokolt.
81. A GVH hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
82. A Versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
83. A Versenytanács döntését a fentebb kifejtettek alapján a Tpvt. 63. § (3) bekezdés b) pontja szerinti teljeskörű eljárásban hozta meg, ezért kérelmezőt a Tpvt. 62. § (1) bekezdése alapján további tizenkétfélmillió forint eljárási díj megfizetésére kötelezte. Az

eljárási díj befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizető vállalkozás neve, valamint a befizetés jogcíme (eljárási díj).

84. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. december 23.

Váci Nóra sk.
előadó versenytanács tag

dr. Dobos Gergely sk.
versenytanács tag

dr. Zlatarov László sk.
versenytanács tag